ՄԷՆԷ 12 ՀՐԱՏ ԶԻԼՀԻԾԱԷ ԺԱ

1877 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 5 ԲԱԶԱՐ ԻՐԹԼՕՒ

ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 17 № 3621

Մանկական Էջերեան

ՄԻԻՆԱՏԻՒ ԷՐԾԻԵԱՍ

Մանզուումէի էֆքեար սէնէտէ 300 նիւսխէ իթիպարը յլա, գըյմէթի խաթանպոլ իչին 10 ատէտ Մէճիտիյէ օլտուզու կիսլի, թաչրարլար իչին տախի սէնէտէք զալիք 300նիւսխէ իչին,բոսթա բարասը քէնտի հիսարլըմըզա օլարագ, 12 ատէտ Մէճիտիյէ օլաճագ տըր։

Պիր նիւսխէսի գայիմէ հիսապըյլա, 70 չար բարաեա սաթըլմագտա տըր։

Իլանաթըն պէհէր սաթորը 1մինճ, տէքա 3, չին իլանա 2, Ֆիւնֆիւ վէ սայիր 1 գրուշ։ Գալաթատա Բէյնճէնպիհ բազարընտա վագը Նո 41 Իրսի խանընտա Գարապետ Յ. Փանոսեան իսմինէ կէօնտէրիլէճէք տիր։

Մէքթուպ վէ սայիրէ, Գալաթատա Բէյնճէնպիհ բազարընտա վագը Նո 41 Իրսի խանընտա Գարապետ Յ. Փանոսեան իսմինէ կէօնտէրիլէճէք տիր։

ԻԹԱՐ

Նասրլ քի ճիւմաա իրթէսի նիւսխէմիզտէ պիլտիրմիշիզ տիր, զաղէթ ամըզ թա էվվէլլէրի պիլէ 40 փարա պագըր իլէ սաթըլմագտա օլուսլ, վէ գայիմէ բիեաշաընճա, չիմտի 40 փարա պագըր տիմէք, եէթմիշ փարա տիմէք օլտուզունտան, պու կիւնտէն իթիպարէն, զաղէթամըզ տախի 70 փարաեա սաթըլաճագ տըր։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹ ԹԷԼԷԿՐԱՖԻՑԷ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Բարիս, 16 դեկտ.

Միւսիւ Ժիւլ Կրէվի, Ժիւրա էեալէթի մէպուսլուզունու զատուլ իյլտիկինտէն, միւսիւ Էմիլ տը Ժիրարտէն Բարիսին ազուզունճա տայիրէսինտէն մէպուս ինթիխապ օլունմուշ տուր։

Բօմա, 16 դեկտ.

Իթալիա վիքէլասը իսթիֆա իթտի։ Միւսիւ Տէբրէթիս, եէնիտէն տիկէր պիր հէյլեէթի վիքէլա թէչքիլինէ մէկմուր իտտիլտի։

Սալթանաթը սէնիէ սէֆիրի Թիւրխան պէյ պու կիւն իթիմատնամէսինի գրալա թագտիմ իյլէտի։

Պրիւսէլ, 15 դեկտ.

Բուս թարաֆլէսը օլան Նոր զաղէթասը, Պասը Ալինին թէքլիֆ իյլէտիյի էսաս իզլէրինէ սուլհ իչին մուխապէրաթա կիրիշմէնին միւմքին օլմատըղընը պէեան իյլէտիյի սըրատա, «Էյրոբա տէվլէթլէրի պէյնինտէ իթթիֆագ եօգ տըր իթիգատընտա պուլունան տէվլէթի Ա. իէնին մէզքիւր իթիգատընտա եանըլմըշ օլտուզունու ազ վաղըթտան անլաեաճագ տըր» տէեօր։

Բէրլին, 16 դեկտ.

Պու կիւն 8 պին քիշի հազըր պուլունտուզու հալտէ պիր էհալի մէճլիսի վուզուպ պուլուսլ, պունտա, Բուսիանընն թէվսիֆ հուտուտա իթմէսինէ Մ. ճար տէվլէթինին միւմքին օլան հէր պիր թարիզէ գարշը կէլմէսինէ գարար վիրիլտի։

Բէրլին, 16 դեկտ.

Պու կիւն իմթիհա իտէն էհալի մէճլիսինտէն սոնրա, վիրիլէն գարարը արզ իթմէք իւզրէ, իշլէրինտէն պիր զաշ քիշիյի ըյիսի վիքէլա Մ. Թիցանընն նէզտինէ կէօնտէրիլէր իսկ տէ, պէրապէրլէրինտէ էհալիտէն բէք չօգ ատամ պուլունտուզունտան, ըէյիսի միւշարիէյհ, մէրգումանը հուզուրունա գապուլ իթմէսի։ Իզահամ բօլիս մարիֆէթիյլէ տաղըթըլը։

ԱԺԱՆՍ ՊՕՐՏԷԱՆՕ

Վիէննա, 15 դեկտ.

Թէէմին իտիլտիկինէ կէօրէ, Բուսիա տէվլէթի, սուլհ չարթլարը հազգընտա էյրոբա դապլինէթօլարընընէ նէ կիֆքեարտա պուլունտուզլարընը անլամալարընը կէլիէրինէ էմր իյլէմիշ տիր։ Բիվաեէթէ կէօրէ, Բուսիանընն մաթլուպաթը սուրէթի միւթէտիլէտէ իսիշ։

Վիէննա, 16 դեկտ.

Էյրոբա տէվլէթլէրի թէվասսիւթ իշին հէնուզ օ գատար արզու կէօսթէրմէեօրլար։

Բակիւզա, 16 դեկտ.

Թէէմին իտիլտիկինէ կէօրէ, Անթիվարիտէ պուլունան Թիւրք ասքիրի մըսթահֆըզասը Գարատաղլըարընն թէքֆիֆլէրինի գապուլ իթմէկէրէք, Ավթրիաեա թէսլիմ օլաճագլարընը պիլտիրմիշլէր տիր։

Լոնտրա, 15 դեկտ.

Ղազէթալար թէվասսիւթ իտիլմէսինի թալապ իտիէօրլար։

Էրզրումտաքի ինկիլիզ գոնսոլոսու պուրաեա ճէլպ օլունտու։

Թայմս ղազէթասը իլէ սայիր ղազէթալար, պիր թագըմ Պուլղարլարընն խըեանէթլիք իտէրէք Բլէվնանընն թէսլիմինէ սէպպ օլտուգլարընը պիլտիրիէօրլար։

Էֆքեարը ամմէ ումումէն, մուհարէպէեէ տախիլ օլտուզու իշին Սըրպիաեա դարշը հիտտէթ կէօսթէրիէօր։

Պիւքրէշտէն ալընան թէլէկրաֆնամէլէրէ նէզարէն, Օսման բաշանընն պաճալը քէսիլմէսի միւհթէմէլ իմիշ։

Լոնտրա, 15 դեկտ.

Գրալիչա հազրէթլէրի լորտ Պիգոնսֆիլտէ վիկթա վիրտի։

Պիւքրէշ, 16 դեկտ.

Իմբէրաթօր Ալէքսանտրընն պաշ հէքիմի Օսման փաշաեը թէտավի իտիեօր։

ՍՕՆ ԹԷԼԷԿՐԱՖԼԱՐ

Աթինա ղազէթալարընտա կէօրիւլէն թէլէկրաֆնամէլէր տիր.

Պիւքրէշ, 11 դեկտ.

Ամանս Բիւս ղազէթասընընն թէէմին իյլէտիկինէ կէօրէ, Բլէվնանընն զապթընտան սոնրա սուլհ մուխապէրաթընա պաշլանուա տախտ միւթարէբէ օրմաեաճագ տըր։

Պերլին, 11 դեկտ.

Կազէթ տը Գոլոնը ղազէթասընընն վիէննատան ալարագ տէրճ իյլէտիյի պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Թիւրքէր Սիլիստրէ, Բուսճուդ վէ Վիտինի թէրք իտէրէր իսկ, օ հալտէ Բուսիա միւթարէքէեէ բաղի օլաճագ իմիշ։

Վիէննա, 11 դեկտ.

Թէէմին օլունտուզունա կէօրէ, սուլհ չարթլարը, Ալմանիա վէ Ավթրիա տէվլէթլէրինտէն թահսին գըլընմըշ օլտուզու հալտէ, չունլարտան իսթարէթ իմիշ. եանի,

1.—Զանագ գալէանընն սէրպէսթիի սէյրը սէֆայինի.

2.—Էրմէնիսթանընն Բուսիաեա թէրք օլունմասը.

3.—Պուլղարիսթանընն իսթիգլալիէթի իլան օլունուսլ, վէ Բուսիանընն խանէտանը իմբէրաթօրիսինտէն օրմաեան պիր բրէնսին թահթը իտարէսինտէ պուլունմասը.

4.—Սըրպիսթանընն իսթիգլալիէթի թանընըսլ, Գարատաղ տա պիր մըգտար եէր վիրիլմէսի։

Պոսնա իլէ Հէրսէքին Ավթրիաեա վիրիլմէէյինէ սահիհ նազարըյլա պագըրեօր։

Պիւքրէշ, 12 դեկտ.

Բլէվնատա էսիր տիւշէն ասքիրի Շահանէնին մըգտարը, 40 պին, վէ խասթա վէ մէճրուհլարընն մըգտարը 20 պինտէն իպարէթ տիր։

Զիլթօվա, 13 դեկտ.

Բլէվնատա 60 թապուր բիատէ ասքէրի, վէ 60 տիւարի թօբու, վէ Շակրաչա էսիր իտիլտի։

Բուսիա իմբէրաթօրու եազընտա Սէն Բէթրսպուրկա կիտիեօր։

ՍԱՐԱՖԻՑԷ

ԳԱԼԱԹԱ ԲԻԱԶԱՄԸ

Էսկ. Ռում. 3 դեկտ. ազշմ գր.	09 31
Էսկ. Ռում. 5 դեկտ. սպհ. աշ.	09 32
Էն եիւքսէք	09 36
Էն աշաղը	09 32
Սաաթ 7	09 33
Իսթիգ. 63 (Մութօն) 6 0/0 Ֆ.	51
» 65 (Մութօն) 6 0/0 Ֆր.	51
» 1869 (Բինար) 6 0/0	46
» 1872 (Պոն տիւ Թրէզոր) 9 0/0	15 75
» 1873 (Բինար) 6 0/0	44
Բուսէլի Շեմէնտոբֆէր 3 0/0	26
Բէրօր փր.	2 1/2
Հէվալէսիզ փր.	5
Ագչէ Փայիզի 0/0	12 0/0

ԱԴԶԷԼԷՐԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

Օսմանլը վիրասը 100 ղրշտն	Ղրշ. Փր
Ինկիլիզ վիրասը	109 30
Ֆրանսըզ ալթունու	86 30
Բօլ	88 30
Գըրըմիզ ալթունու	51 10
Պէեազ մէճիտիյէ Փարգը	6 30
Մէթալիք Փարգը	20
Պէշլիք Փարգը	19 20
Պագըր Փարգը	70
Գարպոն գայմէսի գարիք	8 40

ԳԱՑՄԷՆԻՆ ԲԻԱՑԱՍԸ

Էն եիւքսէք	234 20
Էն աշաղը	229
Սաաթ 7	233

Պագըր հիսապը իլէ, 100 Ղ. ուշլուգ դայմէ, 79 դուրուշ տիր։

ՏԱԽԻԼԻՑԷ

Վէ

ԽԱՐԻՃԻՑԷ

ԲԼԷՎՆԱՆԸՆ ԶԱՊԹԸ

Բլէվնանընն զապթը հագգընտա բրէնս կօրչագօֆը մէմալիքի էճնէպիէսէ մուգիմ Բուսիա սիֆէրասընա քէշիտ իյլէտիյի թէլէկրաֆնամէյինէ սուրէթի միւթէճէմէսի տիր.

Պիւքրէշ, 11 դեկտ.

Դեկտեմբերին օն պիրինճի կիւնիւ սապահըը Օսման բաշանընն թէքմիլ օրտուսու քէնտիլէրէ պիր եօլ աչմագ իշին, Վիտնէէրին սոլ գըեըսընտա պուլունան Կրընատիէ ֆըրգասը իզէրինէ հիւճում իյլէտի։ Իշտու հիւճումլարընը պէոյիք չէճասթա իմրա իթտիլը։ Թիւրքէր հէնուզ վէ պաթարեաարմըզընը իշինէ գատար կիրտիլր։ Պէշ սաաթ մուհարէպէտէն սոնրա, Բլէվնանընն Միհա մուհաֆըզը պաճաղընտան եարէյնիզ օլտուզու հալտէ թէքմիլ օրտուսու էյմէ թէպիմ օլտու։ Էսիր վէ իղթինամ օլունան էշեանընն մըգտարը սահիհի հէնուզ մալիմ տէյիլ իսկ տէ, հէր չէյ եէտը զապթըմզա կէչտի։ Թէլէֆաթընընզընն մըգտարը հէնուզ թասրիզ օլունմասը, ֆագաթ էլտէ իթտիկիմիզ մուհասէսէթա պագարագ բէք օ գատար քիւլլիէթլի տէյիլ տիր։ Էն զիեատէ թէլէֆաթա օղրաեան ալայար, Ասթրախան, Սիվէրիա վէ Սամարիթ ալայլարը պուլունմուշ տուր։

ԿՕՐՉԱԳՕՖ

Էտիրնէ, Ֆիլիպէ վէ Սէլանիքէէն Տէրիսատէթ կէթիրիլէն էլլի նէֆէր Պուլարար բէնճէնպիհ կիւնիւ Ատանաեա Ակի օլունտուլար։

—Ֆար տիւ Պոսֆորընն ճիւմա իրթէսի կիւնի Նիւսխէսինտէ օգունմուշ տուր.

Էմէլիսի ումումինէն քիչատը միւնասիպէթ իլէ դրատթ ալունան նութգը հիւմեուունան Լոնտրատա մուհարէպէնին սոնունա գատար տէվամ իթմէէէ գարար վիրիլմիշ օրմասը նէթիճէսի չըգարըրմըշ տըր։ Հալպուքի չու սան կիւնլէրտէ Օսմանլը վէ Մըսըր ֆոնտարընընն տիւշմէսի, նութգը հիւմաեունան նէշէթ իթմէմիշ տիր։ Լոնտրատա զանն օլունտուզունա կէօրէ, մէզքիւր ֆոնտարընն տիւշմէսինէ սէպէպ, միւսալէհա ազտի իշին ըրէնա կօրչագօֆընն միւզաքէրաթա կիրիշմէքլիյի ըէտտա իթմէսի պուլունմուշ տուր։

—Տիւնքի Պայրամ ալայը Աեա-Սօֆիա ճամիի չէրիֆինտէ վուգու պուլմուշ տուր։

—Պազը խաթիհքեամաթ վէ մէվգրի մուայէնէ վէ թէտրիգ զըմնընտա, թօրխանէյի ամիրէ միւշիրի Մահմուտ փաշա հազրէթլէրի պու կիւն թէրէնի մախսուս իլէ էտիրնէէ միւթէվէճճիհէն Տէրսաատէթտէն հարէքէթ իյլէմիշ տիր։

—Տիւն ազշամ վիքէյայի ֆիխամընն քեաֆիֆէսի Սատրազամ հազրէթլէրինին զոնագլարընա կիտէրէք միւզաքէրէտէ պուլունմուշլար տըր։

—Պու կիւնքի Գուրիէտէ չու աթիտքի բիւր մաթէմ խասէր օգունմուշ տուր.

«Տիւնքի կիւն Պազը Ալիեէ կէլէն պիր թէլէկրաֆնամէ իլէ, զաղի Օսման բաշա հազրէթլէրինէն իրթիհալը տուր պագա իյլէմիշ օլտուգլարը պիլտիրիլմիշ տիր։ Բըլէվնանընն չէճի մուհաֆըզը օլան բաշայի միւշարիէյհ, պիր վագըթտան պէրու տիւշար օլտուգլարը խասթալըգտան ազատէսէր իտէմէէրէք, չըմէնտիֆէր իլէ Խաթանլէր տիր։ Միւշարիէյհին ճէնազէսի Խաթանպոլա կէթիրիլէճէք տիր։»

Ինշալլահ պու խապէր եանլըշ տուր։

—Ամինատան ալընան սոն խապէրլէրէ կէօրէ, էկէր օրանընն էհալիսի իւզէրինէ կէօրիւլէն զայրէթէ, վէ հիւքիւմէթ թարաֆընտան պուհուրա կէլէն հազրըլըզա պազըլըզը թագտիրէ, ազ կիւնտէն օրատան տախի պիր ույզունսուզլուգ ֆիիլի սէր կէօսթէրէճէք տիր. Չիւնքի հէր թարաֆտա խալգ մէթինկլէրէ թօրլանարագ, մուհարէպէյէ տախիլ օլմազլըգա գարար վիրմէքտէ իմիշլէր, վէ չիմոիտէն ոգագլարտա ասքէր տոլու իմիշ. Վէ պիր գաչ կիւնտէն տէ կէլէճէք օլան պիր տոնանմատա պէքլէմէքտէ օլտուգլարընտան, մէզքիւր տոնանմա եէթիշտիկինտէ, մէզքիւր նէյէթի ֆասիտլէրի իճրասընա գըեամ նիեէթինտէ իմիշլէր։ Ամինատա չիմտիքի հալ գըեդ պէն ասքէր մէվճուտ օլուսլ, վէ խալգ տախի կարտ նասիհնալ օլտուզունտան, մէմլէքէթին մուհաֆազասընա պագաճագ իմիշ։

—Պու քէրրէ էսրարընն, մէմալիքի սայիտէյէ կէշիրիլիր իքէն, կիւմրիւքլէրճէ տէրտէսթի անտէ, տէնիզէ աթըլմասընա գարար վիրիլմիշ տիր։

Հիւքիւմէթի սէնիյէյէ բէք ալէա մաարիֆ օլուսլ, ֆագաթ պէլէի պիպէ քեամիլէն նամալիմ օլան, վէ խալգճա վէ եաթխոա տէվլէթճէ պիր ֆայիտէյի մուճիպ պուլունան պիր սէպէպ մէպնի տիր չու դարար. Ֆագաթ, չունա թէճամմիւլ իտէրիզ քի, տիւնեանընն հէր թարաֆընտան, պուրաեա հէր նէվի մուզիրը չէյլեր կէթիրիլէրէք, պիպիմ բարալարըմըզ ալընմագտա օլուսլ, վէ Ինկիլթէրրա տէվլէթի թարաֆընտան, պիր թարաֆտան Հինատէ սֆիոն խթիմալի եասագ իտիլիսլ, վէ տիկէր թարաֆտան, եինէ քէնտի մէնֆաաթը իշին աֆիոն էքտիրիլէրէք թէմէթթիւ իտիլտիկի զաղէթալարտա օգունմագտա իքէն, պուրատա իսկ, ֆուդարանընն պու թիճարէթինին պիւթիւն սիւթիւն մէնն իտիլմէսի, վէ ասիր մէմալիքլէրին պու ճիհէթլէ տա-

խի թիճարէթի արթմասընա սէպէպկյէթ վէրիլմէսի, նասըլքի սէյլէտիք, սէպէպինի պիլմէտիկիմիզտէն, պիզմէ բէք ղարիպ կէօրիւնմէքտէ տիր։

Սօն բոսթա իլէ կէլէն Եւրօբա ղազէթալարընտա կէօրիւլէն թէլէկրաֆ վէ հավատիսլէր տիր։

Վիէննա, 5 դեկտ.

Զաս նամ՝ ղազէթա իգնա օլմուշ տուր քի, Ռուսիա տէվլէթի, մուհարէպէյի հազըրլէէ Ալմանիա վէ Ավսթրիանըն ըէյինի ալարագ թէշէպպիւս իյլէտիյի միսիլլու, այրը պիր սուլհ իչին տէ տիւէլի միշարիլէյհիւմէ տանըշմաեա վէճպուր օլաճագ տըր։

Գարատաղ պէյի Զէթինէ գոմանտանընա պիր թէլէկրաֆ չէքերէք, Արնավուտլուգտա թէշէպպիւս իյլէտիյի մուհարէպէնին նէթիճէսինի շու վէճհ իլէ խիլասա իյլէմիշ տիր. չէյլէ քի, 9 գալէա իլէ 22 թօր, վէ Գարատաղ սինօրընտան Պօեանաեա վէ Շգօտրա կէօլիւնտէն տէնիզ թէմտիտ օլան եէրլէրի եէտը զապթընա կէչիրմիշ տիր։ Եալընըզ Շգօտրանըն իչ գալէասընտան Գարատաղլըլարա չէտիտէն մուգավէմէթ օլունուեօր։

Պիւքրէշ, 1 դեկտ.

Բլէշտա ալընտըգտան սօնրա միւթարէքէ օլաճագ տըր տէյի Բարիստէն կէլէն թէլէկրաֆ եանլըշտըր։ Ասլա միւթարէքէ օլմաեաճագ։ Թունա օրտուսունուն պաշ գոմանտանըն տիրլօմաթիգ գալէմի միւտիրի միւսիւ տը Նէլիտոֆ Պիւքրէշէ կէլտի։

Թուրնո-Մակիւրէլ, 1 դեկտ.

Օրխանիէ, Ռուս օրտուսունտան թէքմիլ իհաթա օլունմուշ տուր։

Օրտուտան գաչանլարը իֆատէսինէ կէօրէ, Օսման բաշա հազրէթլերի նոյեմբեր 27 տէ, գոմանտասընտա օլան ասաքիրէ, «չօճուգլար, օն պէշ կիւն տահա պէքլէրիզ, էկէր օվագթէ գատար եարտըմըզա կէլմէզլէր իսէ, տիշարը չէգմաեա թէճրիպէ իտէրիզ» տէմիշ տիր։

Պիւքրէշ, 4 դեկտ.

Միւսիւ տը Նէլիտոֆ պու կիւն Պիւքրէշտէն հարէքէթլէ Պուլղարիսթան ավտէթ իյլէտի։

Պիր պէօլիւք Ռուս ասքէրի, Սըրպ հուտուտու գուրպինտէ վագը, վէ Վիտին, վէ Լօմ Բալանքա եօլլարընա հաքիմ օլան Պէլիքատճըգ նամ ուֆագ գալէաեը զապթ իթտի։

Վիէննա, 4 նոյ.

Սօֆիատան պիլտիրտիքլէրինէ կէօրէ, էհալիտէն էքսէրի, Ռուսլար կէլիրլէր տէյի գօր։ արագ ֆիրար իտիեօրլար իմիշ։ Եէվքէթ բաշա Սօֆիաեա վասըլ օլտու։

Բակիւզա, 4 դեկտ.

Արնավուտլուգ սէվահիլինէ ալթը գըթա կէմի վիրուտ իթտի։ Գարատաղլըլար ասաքիրի Օսմանիէնին գաքաեա չէգմասընա մանի օլտուլար։

Ճէնուպի օրտու գոմանտանը կրան տիւք Նիդօլա Ս. Բէթրսպուրկա ավիտէքի թէլէկրաֆը քէշիտե իյլէմիշտիր.

Պոկօթ, 30 նոյ.

Ուլահ ասքէրի, Լօմ-Բալանգաեը ալթը կիւն թօքա տիզտիքտէն սօնրա օրասընը զապթ իթտիլէր։ Օսմանլը ասքիրի մէքսթահֆըզասը Վիտինէ չէքիլտի։

Նոյեմբերին 24 ինճի կիւնիւ Մաչգա վէ Թրէսթէնիք էօնիւնտէ վուգու պուլան մուհարէպէտէն սօնրա, մէվգըլարըմըզըն էօնիւնտէն 2500 թիւրք նաշը գալտըրթտըգ։

Զէթինէ, 2 դեկտ.

Բէսմի պիր իլանա կէօրէ, Անթիվարի էօնիւնէ կէլէն սէֆինէլէրտէն պիրի Գարատաղլըլարըն աթտըգլարը թօք կիւլլէլէրինտէն զէտէլէնմիշ տիր։

Տէրիսաատէթ, 2 դեկտ.

Էսիրլէրին իքի թարաֆտան կէրի վէրիլմէսի իչին Ալմանիանըն վէսաթաեը։ Գլյա պիր վագըթտան պէրու Ռուսիա իլէ Թիւրքիա պէյնինտէ մուխապէրաթ վուգու պուլուեօր։ Մուխապէրաթը մէզքիւրէ պաշա չէգմասը։ Ռուսիանըն պաշ գոմանտանը Անատօլուտա էսիր տիւշէն օն ալթը փաշատան պիրիսինի վիրիպ, եէրինէ պահրիեէ գայմագամլարընտան միւսիւ Բուշինի ալմագ իսթէտի։ Պապը Ալի պունա բաղի օլմաեը։ Մուխապէրաթը մէզքիւրէեէ վասըթա օլան Տէրիսաատէթ Ալմանիա սէֆիրի բրէնս Ռէօս, մուխապէրաթըն պաշա չէգմամասընտան տօլաեը խօշնուլթսուզլուք կէօսթէրմիշ տիր։

Ինկիլիզ ղազէթալարընտան պիրի տէեօր քի Ռուսիա տէվլէթի, օն ալթը փաշալարըն ճիւմէսինի տէ վիրիպ, եէրինէ պահրիեէ գայմագամը միւսիւ Բուշինի այմաեը թէբլիֆ իթմիշ իսէ տէ, Պապը Ալի պու եէնի թէքլիֆի տէ զ ապուլ իթմէմիշ։

Զէթինէ, 1 դեկտ,

Նոյեմբերին 23 ինճի կիւնիւ Անթիվարի լիմանը աղղընտա վագը Վօլովիշա գալէասը էօնիւնէ իւշիւնճիւ պիր Օսմանլը հարպ սէֆինէսի կէլիպ Վօլովիշաեը թօքա տիզտի։ Սէֆինէյի մէզքիւրէ եիւզ գատար կիւլլէ աթտը իսէ տէ, հիչ պիրի իսապէթ իթմէտի։ պունուն իւզէրինէ [illegible] պիլա ֆասլա մուգապէլէ իթտիլէր։ Պիր գաչ կիւնտէն պէրու Գարատաղլըլար, Թիւրքլէրտէն զապթ իթմիշ օլտուգլարը պատթալ թօքլարլա Անթիվարէյի պիլա ֆասլա տէօվլիւեօրլար։

Էսիր թութուլան 250 նիզամ ասքէրլէրի տիւն պուրաեա կէլտիլէր։

ՄԻՍԱԼԱՀԱ

Պիր շէյին եալընըզ իյի թարաֆընը տիւշիւնմէյիպ, զըտընը տախի հիսապ իթմէքլիք էհէմմիյյէթտէն տիր։ Շիմտիյէ գատար, մէճպուրի հարպա տէվամ իթտիք, վէ ասաքիրի Շահանէ քէնտի զայրէթ վէ չէճաաթընը իպրաղ, վէ տէվլէթի Ալիյէ տախի քէնտի ազամէթինի իսպաթ իլէ, չայէսթէ պուլունտուղու չէրէֆ ու իֆթիխարը ազիմի քէսպ իյլէտի, հալպուքի, պաղըլարա կէօրէ, արթըգ «ճէ՛նք, ճէ՛նք» տէյի պաղրըշմանըն վա՛թի կէչիմիշօլուպ, վէ «սո՛ւլհ, սո՛ւլհ» տէյի պաղրըշմանըն վազթիտե կէմիշ օլտուղու կիպի, հիւքիւմէթի Սէնիյյէ տախի, քէնտի շան ու ազամէթինէ մուվաֆըգ սուտէթտէ պիր սուլհու հիչ պիր վագըթտա ըէտտ իթմէյէճէկինի պիլտիրմէքտէ օլտուղունտան, պէլքի չահանը տիդդաթ նօգթալար վար տըր միւլահազասըյլա, չու աթիտէքի ճէյլի նիուզ զալթասընտան ալընան պիր պէնտ իլէ, Թայմլ զազէթասընըն ասլի պիր պէնտ թէրճէմէսինի պէեան իտէրիզ։

«Ռուշարը, իլէրուտէ, հալա զալիպ օլաճագլարը ֆարզ օլունսա պիլէ, իհթիմալքի Իսթանպօլա գատար իլէրուլէմէզլէն էվվէլ, հիւանի թատթուրիյլէ հարէքէթլէրինի տուրտուրաճաղլար, վէ իհթիմալտըր քի Օսման. լըլար տա, մուգավէմէթլէրինտէ կէօսթէրտիքլէրի սէպաթ վէ իսրարա նիսպէթէն, տիւշմէն գաբուեա եագլաշմազտան էվվէլ, միւսալահա չարթլարընը գապուլինի միւնասիպ կէօրէճէք տիրլէր։ Էօյլէ թէհլիքէլի հալլէր վարտը քի, Օսմանլըլարը պու հալլէրի իհթիմալին խարիճինտէ թութմամալարը էհէմմ վէ էլզէմ տիր։ Վէ էօյլէ իհթիմալաթ տա վար տըր քի, շու էանատէ բէք միհթէմէլ տէյիլ իսէլէր տէ, մէմուլտէն տէ պիւթիւն պիւթիւն խարիճ տէյիլ տիրլէր։

«Պիր վագըթ Տանիմարգալըլարը, պիթարաֆ տէվլէթլէրին թէվասսիւթիւնտէն պիր էյիլիք իսթիհսալ իթմէքտէն գաթի իւմիտ իյլէեէրէք, տօղրուտան տօղրու քէնտի տիւշմէնլէրիյլէ սուլհ մուխապէրաթընա կիրիշտիքլէրի կիպի, Օսմանլըլարը տախի, սուլհ մուխապէրաթ իչին, տօղրուտան տօղրու Ռուսիա մէրքէզի օրտուսույլա պիր միւքեալէմէեէ կիրիշմէլէրի ատէմի միւմքինաթ սըրասընտա տէյիլ տիր։ Պինաէն ալէյհ, էկէր տէվլէթի Ալիեէ պու եօլտա պիր հարէքէթէ գբեամ իտէր իսէ, թապիաթըլա էվրօբանըն ումուր ու մէսալիհինի ասլա նազարը իթինաեա ալմաեպ, անճագ քէնտինին մէնֆաաթլարընը տիւշիւնէրէք, օ եօլա սիլուք իտէճէք տիր։ Հէրնէ հալտէ վէ հէրնէ սուրէթլէ սուլհ ագտ օլունսա, Ինկիլթէրրա տէվլէթինին շէրայիթի սուլհեէնին թանզիմ ու թէսվիյէսինտէ ֆէվգէլատէ մէնաֆիյի չալսիեէսի պուլունմագտա տըր։

«Իմտի, մէսէլէյի հազըրէնին, գաթիէն սուրէթի հալլ ու թէսվիեէսի, Ինկիլթէրրանըն մէնֆաաթլարընա թէալլիւգ իտէճէկինտէն, պունուն իւզէրինէ տայիմա միւթալաա վէ միւպահասա իթմէքլիք, ֆայիտէտէն խալի սաեըլմազ։ Նաոբլ քի չիմտիեէ գատար վուգուա կէլէն վուգուաթլար տախի պունու թաստիգ իթմիշլէր տիր, պէզ, Ռուսիանըն կէօսթէրէճէկի չարթլարը գապուլ իթտիրմէք իչին, թիւրքլէրի իճպար գըլաճագ գատար գուվվէթլի օլտուղունու ֆարզ վէ գբեաս իտէրէք, պու սաթըրլարը եազմագտաեըզ։ Իչպու ֆարզ վէ գբեասըմըզը չիւրիւթմէք իչին, պունտան էվվէլ մուհարէպէնին իհթիմալաթը հագգընտա թայրին վէ թախսիս իտիլէն հուտուտու մաի սուսէ, քիֆաեէթ իտէճէք սուրէթտէ տէյիլ տիր։

«Էկէր միւսաատէ օլունուր իսէ, կէչէն մայիս աեընտա, Մ. Գրօսուն բարլամէնթօ մէճլիսինտէ, Ինկիլթէրրանըն մէնֆաաթլարընը, նէ եօլտա թայրին վէ թահտիտ իթմիշ օլտուղունու ղիքը ու պէեան իտէլիմ։ Մ. Գրօս, Միւէյյէշ գանալընըն հէր տիւրլիւ մուխթարատան էմին օլմասընա տայիր թէէմինաթ իսթէմիշ տիր քի, պու նօղթա հագգընտա քեաֆիֆէմիզ տախի հէմէֆքեարըզ։ Պատէհու Մ. Գրօս տէմիշ տիր քի, Եվրօբա—Ինկիլթէրրա տիսէ իտի, պէլքի տահա իյի օլուր իտի, —Մըսրընը տիկէր պիր էճնէպի տէվլէթի թարաֆընտան զապթ օլունմասընա ասլա բաղի օլմազ։ Պու մատտէ հագգընտա միւպահասա վէ թէղէքքիր իթմէք պիլէ միւմքիւն վէ ճայիզ տէյիլ տիր։

«Մաազալլահ Իսթանպօլունզապթ ալա Զանագ գալէա պօղազընտան սէրպէսթիյի սէյրի սէֆային մէսէլէլէրինէ կէլինճէ, Մ. Գրօս պու խուսուստա չու աթիտէքի սիւալի պէեան իթմիշ տիր. եանի, «Ռուսիա իլէ տէվլէթի Ալիեէ պէյնինտէ օլան մուհարէպէնին իհթիեաճաթը, վէ տէվլէթի Ալիէնին թահթը թէպաիյեէթինտէ պուլունան խրիսթիանլարըն հիմաեէթի իչին, Իսթանպօլա հիւճում, վէ եախսա Իսթանպօլու զապթ, վէ եախսա Իսթանպօլա թէգարրիւպ իթմէք լազը՞մ մը տրր։» Պատէհու միւմաիլէյհ շու սիւալէ պիզզաթ քէնտի «խաեը» հէվապընը վէրմիշ տիր։ Միւմաիլէյհ Մ. Գրօսուն սէօզլէրի հագգընտա պէեանը էֆքեար իթմէյիպ, զիքը իթտիկի իհթիմալաթըն տա հիչ պիրի վուգու պուլմաեաճաղընը արզու իլէ իւմիտ իտէրիզ։

«Շու հալտէ, Իսթանպօլա եագլաշըլմազտան, Իսթանպօլա հիւճում օլունմազտան, վէ Իսթանպօլ զապթ օլունմազտան էվվէլ, ագտը միւսալէհա օլունա՝գիլէճէք տիր տէյի զանն իտէրիզ։ Պունունլա պէրապէր, Մ. Գրօս, Իսթանպօլա եագլաշըլմասընա եախսա շէհրի մէզքիւրէ հիւճում իտիլմէսինէ, Ինկիլթէրրանըն մանի օլմասընը, ճիտտէն պէեան իտէմէմիշ տիր։ Շիւպհէսիզ Իսթանպօլուն, տայիմի սուրէթտէ զապթ օլունմասը պաշգա շէյ տիր, անճագ պիզ զանն իտէրիզ քի, Ռուսիա տէվլէթի նէ տերէճէ հըրս ու թամա սահիպի օլսա, պէօյլէ պիր խուսուսու խաեալ պիլէ իթմէզ։

«Կէլէլիմ Զանագ գալէա մէսէլէսինէ։ Շիւպհէսիզ, մէսէլէյի մէզքիւրէնին, Ինկիլթէրրանըն մէնֆաաթլարընա թէալլիւգ իտէճէք պիր ճիհէթի օլմասընը քիմնէ սէօյլեեէմէզ։ Տիկէր թարաֆտան տա, Ռուսիա տէվլէթի մուհարէպէյի հազըրէտէ, էկէր սօնունա գատար ֆաթիհ օլուր իսէ, մէսէլէյի մէզքիւրէյի քէնտի արզուսու իւզրէ հալլ ու թէսվիրեէ [illegible] չիւպհէ իտէն բէք ազ ատէմ պուլունուր։ Ֆէլվագը Ռուսիա իլէ տէվլէթի Ալիեէ պէյնինտէ մուհարէպէ օլմասա իտի պիլէ, Ռուս սէֆինէլէրինին պաղը սուլարա կիրմէլէրի հագգընտա ճարի օլան մէմնուիյեէթին, ուզուն միւտտէթ տէվամ իտէպիլմէսի, բէք ազ իհթիմալտէն իտի։ Պինաէնալէյհ շու մէմնուիյեէթին լազվեյլա, Ինկիլթէրրանըն մէնֆաաթլարընա թէալլիւգ իտէճէք օլան ճիհէթ, անճագ պիզիմ կիպի, Ասիա գբեասընտա պիլաոը աղիմեեէ մալիք օլան պիր տէվլէթ իչին, Ագ տէնիզին աչըլմասը մատտէսի օլաճագ տըր։

«Պինաէն ալէյհ, շու էանատէ, վէ պունտան պիր վագըթա գատար պիզճէ հիչ պիր շէյ եօգ տուր։ Ֆագաթ էկէր Ռուսիանըն Պահրը—Սէֆիտտէ պիւյիւք պիր տօնանմասը օլուր իսէ, իշթէ օլվագթ պու մատտէ նազարը իթինաեա ալընմագ լազըմտըր։ Պիզ, իչին եալընըզ իյի ճիհէթինի տիւշիւնէրէք, վէ հէր քէս ինէ տօսթ գալաճաղըզ տեեու ֆարզ իտէրէք, հարէքէթ իթմեեիպ, ինա, Պահրը Սէֆիտտէ տիկէր պիր տէվլէթին տօնանմասընը տախի կէօրսէք, գուվվէյի պահրեեմիզի արթըրմաեա պագմալըեզ։

«Տայիմա իլերլեմէքտէ օլան պիր միլլէթին գուվվէյի ասքէրիեէսինին պիւեիւմէսինի, էվրագը տիրլօմաթիզբյեէ իլէ թահտիտ իյլեմէք զանն ու գբեասընա, պիզիմ բէք ազ էմնիեէթիմիզ վար տըր։ Պու կիպի թէտպիրլէրին թէէսսիր վէ նուֆուզու, թէտապիրի մէզքիւրէնին անճագ իճրաեէ գօնուլմասընտան էվվէլ կէօրիւլիւր։ Իմտի պիզիմ Հինտիսթան թարիգիմիզ, հէմտէվլէթի Ալիեէնին վէ հէմտէ Ռուսիանըն մէրբատընա միւթէվաղքի օ-

լան պիր ահռնամէնին թէէսսիրիյլէ մուհաֆազա իտիլմէտիքճէ, թարիգի մէզքիւր լաեբգլը հիմաեէթ ալթընտա օլմուշ օլմազ։ Մուհարէպէյի հաղբրէ, իհթիմալքի, էվրօբա մէսալիհինին բույյէթինէ պիր մուգատտէմ տիր, վէ էօյլէ պիր մուհարէպէ տիր քի, պունու մէնն իչին պուլունան չարէլերէ տախի չօգլուգ էմնիեէթ իտիմէք ճայիզ տէյիլ տիր։

«Պիզիմ պիզգաթ քէնտի գուվվէթիմիզ վէ քէնտի էհլիեէթիմիզ, Հինտիսթան թարիգիմիզէ, վէ Հինտիսթանտաքի միւսթէմլիքաթըմզդա թէէմինաթ օլմալը տըրլար։ Տէվլէթի Ալիեէ իյէ Ռուսիա պէյնինտէ ադտ օլունաճագ միւսալէհանքն չարթլարը, հէր նէ տախի օլսալար, պիզիմ մէնֆաաթըմզ պունտան տօլաեբ ասլա միւթէղարբուր օլամազլար, զիրա տայիմա քէնտի մէնֆաաթըմզ իւզէրինէ նէզարէթ իթմէքտէ օլաճաղըզ։»

—Թայմբստա օգունմուշ տուր.

«Էկէր Պապը Ալի, Գարսքն ալընմասքնտան սօնրա, տէվլէթի Ալիեէ իյէ Ռուսիա պէյնինտէ մուհարէպէնին ուզանմասը, նէ տէրէճէ աղբը շարթլարը մուճիպ օլապիլէճէկինի, բէսի ումուրու տէվլէթտէ պուլունան զոթլարա անլաթապիլիր իսէ, նէթիճէսի տահա վէխիմ օլան պիր հալտէն գուրթուլապիլիր։ Նու հալ իսէ, թիւրքլերին մէյտանը հարպա 500,000 նէֆէր չէճի վէ երկիտ ասքէր չբգարարագ, հագգը իսթիգլալլարընը իսպաթ իթմիշ օլտուգլարը հագգընտա իրատ օլունան էլֆազը մուզիրրէեէ պիր ճէվապ օլաճագ տըր։ Զաթէն մուհարէպէլերտէ հիչ պիր վուգուաթ օլմազ քի, թարիխին սահիֆէլէրինտէ պիյիւք եազըլար իլէ գոյտ օլունմասըն։

«Տէվլէթի Ալիեէ պիր հալի թէտաֆիտէ պունմասը յա, մուհարէպէնին պիտաեէթինտէ պազը մուվաֆֆագը յեէթլէր քէսպ իտէճէկի, բէչինան տախի հիւքմ օլունապիլիր իտի։ Վէ շիմտիքի մուհարէպէլերտէ գուլլանըլան ալէաթ ու էտէվաթքն էն տէհշէթլիլերինի իսթիմալ իտէրէք, տէվլէթի միշարիլէյհանքն, Ռուսիանքն պիր մըգատտը գուվվէթի, միւսթահքէմ շէհիրլերին գարշըսընտա պիւսպիթիւն թէհի եէրտէ թէլէֆ իթտիրէճէկի մայիւմ իտի։ Նասըլ քի Օսման բաշա հազրէթլերի, հարպճա էհէմմիեէթի մայիւմ վէ միսելլեմ օլան Բլեվնոեը մուհաֆազա իտէպիլմիշ տիր։

«Բաշայի միշարիլէյհ, մէվգբսընը տէրէճէյի էհէմմիեէթի միւնասէպէթիյլէ, ֆէվգէլատտ հարաքեաթքը հարպիէ իճրասընտա պուլունմագլըդա մէճպուր օլմամըշ տըր։ Զիւնքի, միշարիէյհին, նէ՝ լեվազիմաթ նագլի իչին պիր չօգ վասայիթէ, նէ՝ եիզլէրճէ մուհասէրէ թօրլարընա, նէ՝ տիշմէնին հաշաքեաթքնա տայիր մալիւմաթ ալմագ իչին մէմուրլարա, վէ նէ՝ տէ պիյիւք պիր օրտուսունուն հարէքէթի իչին իճապ իտէն էհլիեէթլի զապիթանա լիւզումու օլմաեբգ, միւքէմմէլ զախիրէ վէ միհիմմաթը պուլունտուղու թագտիրտէ կէրէք գազմալար վէ սիւրաթլէ աթըլըբ թիւֆէնքլէր, վէ կէրէք թահթը գօհանտասընտա օյան ասքիրին չէճաաթը չախսիեէսի իլէ, տիւնեանընը էն ալէա ասքէրի պիլէ օլսա, մուգավէմէթ իտէպիլիր իտի։

«Զօգ տէֆա, էն զայիֆ միլլէթլէր տախի, թէարրիւզէ չբգըմաեարագ, էմրի թէտաֆիտէ, եանի հիսարլարը արգասընտա ճէնք իտէրէք, քէնտիլերինտէն բէք չօգ գուվվէթլի օլան տէվլէթլերէ պիլէ գարշը տուրմուշլար տըր։ Էկէր Ֆրանսանըն թէքէպպիւրիւ ասքէրիսի, 1870 սէնէսինտէ պու եօլտա պիր մէսլէք իթթիխազընա միւսաատտէ իթտէ իտի, մուհարէպէ հատտէն զիեատտէ ուզանընը, վէ պէլքի տէ պաշգա պիր սուրէթտէ խիթամ պուլուր իտի։ Իհթիմալ քի մէսլէքի մէզքիւր իլէ, Ֆրանսա, քէնտինին ֆէվգէլատտէ գուվվէյի ասկէրիեէսինի թիւքէնմէզտէն ագտէմ, ագալի երկիրմի գատար Բլեվնալար մուհաֆազա իտէպիլիր իտի։

«Հալպուքի Ռուսիա տէվլէթի, մուհարէպէ պաշլար պաշլամազ, բէք զիեատտէ մասրաֆլը, թէէլիքէլի վէ միշքիլ մուամէլաթ իճրասընա, վէ էվվէլ պէ էվվէլ մէյտանը հարպա 200—300,000 նէֆէր ասկէր նագլինէ, վէ ասկէրին լեվազիմաթը միւթէլիֆէսինի, վէ մէմուրիյնի սրհիէնին թէտարիքինէ, վէ պունլարտան պաշգա, ճէսիմ պիր օրտուեու հարէքէթ իթտիրմէք իւզրէ, միւսթայիտ վէ էհլիեէթլի ժէնէրալլար պուլմագլըգա մէճպուր պուլունմուշ իտի։

«Ռուսիա օրտուսունուն, մուհարէպէնին իպթիտասընտա պիր տէրէճէ սարսըլաճաղընը բէչինան պիմէք, գօլայ պիր մատտէ իտի, լաքին պիր գաչ մուհարէպէ իտիտիքտէն սօնրա, օրտույի մէզքիւրուն գուսուլլարընը իսլահ օլունաճաղընը, վէ չու իսլահաթքն, սէնէլէր իլէ տէվամ իտէն սուլհ միւնասէպէթիյլէ հուսուլի միւմքին օլամաեաճաղընը հիւքմ իթմէքլիք մէվատտը միշքիլէտէն տէյիլ իտի։ Նասընլքի էօյլէ տախի օլմուշ տուր։ Մուխաթարա, մէսուլիեէթ, վէ ֆիիլիեաթ էօյլէ բէք չարուգ վէ զաեէթ էմին պիր սուրէթտէ ասքէրի գօմանտանլար եէթիշտիրմիշ տիր քի, մէքթէպտէ թահսիլ օլունան նազարիեաթ վէ մալիւմաթ եէթիշտիրէմէզլէր։ Իշթէ Սգօպէլէֆ վէ Կուրգօկիպի գօմանտանլարընը մէյտանա կէլմէսի, պու գապիլտէն տիր։ Զախիրէ վէ միհիմմաթճա իճրա օլունան ուսուլ վէ խբտէթ, վէ քէզալիք տիշմէնին ահվալինի անլամագ իւզրէ թութուլան թէտապիր, միւքէմմէլ սուրէթտէ էյֆա գրլընմագտա տըր։ Վէ չու միւքէմմէլիեէթ տայիմա իլէրուլէմէքտէ տիր։ Պինաէրին, Ռուսիա տէվլէթի, էտէվաթը ասքէրիեէճէ տէ օլան ֆէվգէլատտէ պիյիւքլիկինեա, կիթտիրճէ հիւանի սուրէթտէ գուլլանմագ իգթիտարընը հայիզ պուլունմագտա տըր։ Աճապա զաթը հազրէթի Բոտիշահինին միշավիրլերի, տիշմէն գուվվէթինին տայիմա թէզայեիւտ իթտիկինի, նազարը իթինաեա ալմամագ իտէպիլիրյէ՞ մի։ Վէ Ռուսլարընը ֆիւթուհաթլարը սերիան եէկտիկերինի միւթէազգբզ վուգուա կէլտիկինի, վէ կիթտիրճէ պիր սուրէթի գաթիեէ քէսպ իյլէտիկինի կէօրմէմէք, աճապ միւմքի՞ն մի տիր։

«Ինթիմալ տըր քի, Բլէվնա տախի Գարս գալէասը միսիլլու տիշմէնին եէտի զապթընա կէչէր, վէ Ռուսլար Իսթանպոլա տաղրու իլերուլերլէր իսէ, քէնտիլերինէ եանի Օսմանլըլարա տա պիր միւթէֆիգ զուհուր իտէր տէյի զանն իտէնլեր պուլունսուն, լաքին, Օսմանլըլար իչին, պունտանտա մուզիրը պիր խաեայի թասավվուր օլամազ։ Մուհարէպէ Ռումէլի ճիհէթինէ նագլ օլունսա պիլէ, Ռուսիա տէվլէթի, բայիթախթա թէհտիտ իթմէքսիզին, գալիպ կէլէգիլիր։ Պիր վագթ միւթէֆիգ տէվլէթլեր, Ռուսիանքն թէքմիլ գուվվէթինի Մէվասթաբօլա տօզրու ճէլպ իթտիքլերի կիպի, պու քէրրէ տախի Ռուսիա, տէվլէթի Ալիեէնին թէքմիլ գուվվէթինի էտիրնէեէ տօզրու ճէլպ իտէպիլիր։

«Օսմանլըլար, բայիթախթքն խարիճինտէ մուհարէպէ իթմէքլիկի ըէտտ իթսէլէր պիլէ, նէթիճէյի հարպ ասլա թէպտիլ օլամազ։ Պունտանտա գաթինազար, Ռումէլիտէ ֆաթիհ պիր օրտու պուլունմասը, Եունանիսթան հուտուտունա գատար օլան պիլճիւմէ Խրիսթիեան էհալիլերինին իլանը իսէանքնա պիր ալէամէթ վէ իշարէթ օլմուշ օլաճագ տըր։ Ռումէլինին Պուլղար էհալիսի, Պաթագ միւգաթէլէսինի հէնուզ ունութմամըշլար տըր, վէ կէօրտիւքլերի չու ֆէնալըգլարը ունութմաեա մէյեալ պուլունսալար պիլէ, իպթիտայի մուհարէպէտէն պէրու, ճանիպի Պապը Ալիտէն հագլարընտա իճրա օլունան մուամէլէյի չէտիտէտէն տօլաեբ, թապիեաթը յա էֆքեար վէ նիեաթը զայրի միւսալէմէթքեարանէ իլէ միւթթասըֆ պուլունաճագլար տըր։

«Ռուսիա տէվլէթի, Պալգանլարընը ճէնուպ (եանի Էտիրնէ) թարաֆընա պիր պիյիւք օրտու կէօնտերտիկինտէ, քէնտինին միւթթէֆիգլերի, եալընըզ Պուլղարլար օլմաեբգ, Եունանլարընը տէվլէթի Ալիեէ ալէյհինտէ օլան ատտավլէթի, տահա զիեատտէ շիտտէթլի պիր միւթթէֆիգ օլաճագ տըր։ Եունանիստան, արա սըրա Պուլղարլարընը տօսթլարընը կիւճէնտիրէն բալիթիգա վազիֆէսիզլիկիյլէ միւթթասըֆ տէյիլ տիրլեր։ Եունանլար գուվվէի միւտրիքէ ճիհէթիյլէ, ֆէվգէլատտ իսթիտատ վէ գապիլիեէթէ մալիք ատէմլեր օլուգ, բալիթիգաճա պազը արզուլարը, վէ բէք պիւյիւք հըրսը շանլարը վար տըր։ Պունլարընը էն ատիսի պիլէ, Եունան ճինսինի, մէմալիքի Մահրուսէնին կիւեա վարիսի մէշրուու մագամընտա ատտիտը։ Պինաէն ալէյհ Եունանլար, էտիրնէ գաբուլարընտա ֆաթիհ պիր օրտու կէօրտիւքլերինտէ, տէրհալ էֆքեար վէ թասավվուրաթը հարիճանէեէ միւպթէլա օլաճագ տըրլար։ Վագտա Եունան դրալիեէթինին, մուհարէպէնին խարիճինտէ գալմասը տախի միշքիլ տիր, ֆագաթ, թէպտայի տէվլէթի Ալիեէտէն օլան Ռումէլի իշինտէն պիլէ, ըէֆի լիվայի իսեան իտէճէքլեր պուլունաճաղը, իհթիմալի գալիտէն տիր։

«Էկէր Պապը Ալի, պիզգաթ քէնտի սաեէսինտէ քէսպի սէրվէթ իթմիշ օլան պազը Ռումելիանլարընը, վէ քէնտինին մէմուրլարընտան օլան պազը Ռումելիանլարընը միւտահինճէ սէօզլերինէ ինանըր իսէ, զաեէթլէ մուզիրը պիր խէթա իշլէմիշ օլուր։ Ռումելիանլարընը Ռուսիա տէվլէթի հագգընտա օլան թարաֆտարլըգլարը նէ գատար չիւպհէլի օլսա, վէ Ռուսլարընը Սլավ ճինսլերինէ զիեատտէ հիւանի թէվէճճիհլերի օլտուղու մալիւմէրի պուլունսա, եինէ գրեամ ու հարէքէթլերինտէն չիւրհէ ճայիզ տիր։ Զիւնքի պունլար, տէվլէթի Ալիեէնին վուգուի մաղլուպիեէթինտէ, քէնտիլերինէ իսապէթ իտէն հիսսէտէն իսթիֆատտէ իլլէմէլերինէ, նէ՝ Ռուսլարընը վէ նէ՝ տէ Պուլղարլարընը մանի օլմաեաճաղլարընա էմին տիրլեր։

«Ռուսիա տէվլէթի թարաֆընտան, մէմալիքի Մահրուսէ թէհտիտ իտիլտիկի հալտէ, էվրօբանընը պու խուսուսա նասրլ իսթիրահաթը գալպ իլէ նազար իտէպիլէճէկինի, Օսմանլըլար ասլա անլամասրլար։ Ֆիլվագը, Օսմանլըլար պիր գաթի իւմիտ հալինտէ տիրլեր, վէ տիշարը հիտտէթ վէ հէեէճան օլմուշլար տըր։ Լաքին, պունլարընը չարէսի, եէնէ քէնտի էլլերինտէ պուլունմագտա տըր։ Օսմանլըլար, Ռուսիա տէվլէթի, քէնտի բալիթիգա էպնիյէսինին քէմէր անախթարընը պազմազտան էվվէլ, պիր սուլհ իտէպիլիրլեր։

«Էկէր մուհարէպէ, Պալգանլարընը օլ պիր թարաֆընա նագլ օլունմազ իսէ, չու պենաեա հիչ պիր զարար կէլմէզ, հալ պու քի, պունուն ագսի զուհուրինտէ, պինաեը մէզքիւրուն հէր գանզի տէրէճէ խարապիեէթի ֆարզ օլունսա, ատէմի միւմքինաթտէն մաատուտ օլմազ։ Տիշմէնինէ ինգբեատ իթմէք մէճպուրիյեէթի, էվսաֆը ասքէրիեէսինտէն վէ հիւքմիւ ճարի օյան ճինսիեէթինին թէքէպպիւրինտէն հիչ պիր շէյ զայա իթմիշ օլմասեան պիր գավմ իչին, վագտա բէք աղբը կէօրիունէպիլիր, վէ էվսաֆը սայիրէճէ նօգսանը օլուգ, ֆագաթ, խասմիյլէ ճէնք իթմէքլիքտէ իսթիտատ վէ իգթիտարը պուլունան ատէշլեր հագգընտա, իզհարը հիւանի թէվէճճիհ կիլէմէքլիքտէ թապիի տիր։ Լաքին, քէնտիլերին պազը սուլհ հարաքեաթքնտան, վէ էվրօբանին չերայիթի բոլիթիգբյեէսինտէն նաչի, պու ատէմլերէ եարտըմ իթմէքլիք, պիթիւն պիթիւն միւմքինսիզ օլմուշ տուր։

«Մէմալիքի մահրուսէնին, արթըգ պիր թագբ Ռուզիրը գարբյբէլբգլարընը մէրքէզի օլմագլըգտան ֆէրագաթ կէլէճէկինէ էմին օլմասրգճա, իհտատ ու մուավէնէթէ գալգբշմագլըգ ատէթա տիվանէյիք տիր, վէ իշթէ պունուն իչին տիր քի, անլէրին խարիճինտէն իհտատ պէքլէմէսի, իսեայի պիր նիեէթ վէ արզու սահբլրը։ Օսմանլըլար, պիր հիւանի իտարէ, վէ պիր հիւքիւմէթին նէ եօլլար իլէ մէյտանա կէլէպիլէճէկինի անլաեա Ռուզգլասընտան, քէնտիլերին միւթթասըֆ պուլունուգլարը կիւզել կիւզել նիեէթլերտէ մահվ օլմաշլար տըր։ Պինաէն ալէյհ, զարպ միլլէթլերինէ պէնզէմէքլիկէ չալըշմալար պիլէ, չու թէհրիւպէ վէ թէշէպպիւսլերինէ ինանըլմասեաճագ տըր։

«Օսմանլըլարընը էն զիեատտէ մէտհէ չայեան պուլունան էվսաֆը մախսուսէսի, քէնտիլերի մէտենիյեէթէ գարշը տըր կիպի կէօրթերմէքտէ տիր։ Նասըլ քի չու մուհարէպէտէ ֆաթիհ օլտուգլարընտա, Խրիսթիան միլլէթլերինէ գարշը իպրազ իտէճէքլերի ազամէթ, Էվրօբա իչին պիր թէհլիքէ օլաճագ տըր։ Էկէր ֆիքրինտէ տայիմա սապիթ վէ մուսիրը օյան պէօյլէ պիր գավմ, եէկտիկերիյլէ ասլա իմթիզաճլարը օլմասեան ճինսլերի իտարէ իտէր, վէ տայիմա վուգուա կէլէն խարիճի տէսիսլերէ, վէ թէպտասընը խոշնուտսուզլուզունա գաշը ճէնկ իթմէքլիկէ մէճպուր օլուր իսէ, թապիաթը յա պունուն նէթիճէսի տէ, չու էնատէ կէօրմէքտէ օլտուղումուզ նէթիճէտէն պաշգա պիր շէյ օլամազ։

«Պու հալին, Ռուսիատան սօնրա, տէվլէթի Ալիեէնին էն զիեատտէ չիտտէթլի տիշմէնի օյան պիր միլլէթին էֆքեարը իւզերինէ տախի բէք պիյիւք թէէսսիրի վար տը։ Ալմանլար Թիւրքլան պիր ահռնամէնին թէէսսիրիյլէ մուհաֆազա իտիլմէտիքճէ, թարիգի մէզքիւր լաեբգլը հիմաեէթ ալթընտա օլմուշ օլմազ։ Մուհարէպէյի հաղբրէ, իհթիմալքի, էվրօբա մէսալիհինին բույյէթինէ պիր մուգատտէմ տիր, վէ էօյլէ պիր մուհարէպէ տիր քի, պունու մէնն իչին պուլունան չարէլերէ տախի չօգլուգ էմնիեէթ իտիմէք ճայիզ տէյիլ տիր։

«Պիզիմ պիզգաթ քէնտի գուվվէթիմիզ վէ քէնտի էհլիեէթիմիզ, Հինտիսթան թարիգիմիզէ, վէ Հինտիսթանտաքի միւսթէմլիքաթըմզդա թէէմինաթ օլմալը տըրլար։ Տէվլէթի Ալիեէ իյէ Ռուսիա պէյնինտէ ադտ օլունաճագ միւսալէհանքն չարթլարը, հէր նէ տախի օլսալար, պիզիմ մէնֆաաթըմզ պունտան տօլաեբ ասլա միւթէղարբուր օլամազլար, զիրա տայիմա քէնտի մէնֆաաթըմզ իւզէրինէ նէզարէթ իթմէքտէ օլաճաղըզ։»

—Թայմբստա օգունմուշ տուր.

«Էկէր Պապը Ալի, Գարսքն ալընմասքնտան սօնրա, տէվլէթի Ալիեէ իլէ Ռուսիա պէյնինտէ մուհարէպէնին ուզանմասը, նէ տէրէճէ աղբը շարթլարը մուճիպ օլապիլէճէկինի, բէսի ումուրու տէվլէթտէ պուլունան զոթլարա անլաթապիլիր իսէ, նէթիճէսի տահա վէխիմ օլան պիր հալտէն գուրթուլապիլիր։ Նու հալ իսէ, թիւրքլերին մէյտանը հարպա 500,000 նէֆէր չէճի վէ երկիտ ասքէր չբգարարագ, հագգը իսթիգլալլարընը իսպաթ իթմիշ օլտուգլարը հագգընտա իրատ օլունան էլֆազը մուզիրրէեէ պիր ճէվապ օլաճագ տըր։ Զաթէն մուհարէպէլերտէ հիչ պիր վուգուաթ օլմազ քի, թարիխին սահիֆէլէրինտէ պիյիւք եազըլար իլէ գոյտ օլունմասըն։

«Տէվլէթի Ալիեէ պիր հալի թէտաֆիտէ պունմասը յա, մուհարէպէնին պիտաեէթինտէ պազը մուվաֆֆագը յեէթլէր քէսպ իտէճէկի, բէչինան տախի հիւքմ օլունապիլիր իտի։ Վէ շիմտիքի մուհարէպէլերտէ գուլլանըլան ալէաթ ու էտէվաթքն էն տէհշէթլիլերինի իսթիմալ իտէրէք, տէվլէթի միշարիլէյհանքն, Ռուսիանքն պիր մըգատտը գուվվէթի, միւսթահքէմ շէհիրլերին գարշըսընտա պիւսպիթիւն թէհի եէրտէ թէլէֆ իթտիրէճէկի մայիւմ իտի։ Նասըլ քի Օսման բաշա հազրէթլերի, հարպճա էհէմմիեէթի մայիւմ վէ միսելլեմ օլան Բլեվնոեը մուհաֆազա իտէպիլմիշ տիր։

«Բաշայի միշարիլէյհ, մէվգբսընը տէրէճէյի էհէմմիեէթի միւնասէպէթիյլէ, ֆէվգէլատտ հարաքեաթքը հարպիէ իճրասընտա պուլունմագլըդա մէճպուր օլմամըշ տըր։ Զիւնքի, միշարիէյհին, նէ՝ լեվազիմաթ նագլի իչին պիր չօգ վասայիթէ, նէ՝ եիզլէրճէ մուհասէրէ թօրլարընա, նէ՝ տիշմէնին հաշաքեաթքնա տայիր մալիւմաթ ալմագ իչին մէմուրլարա, վէ նէ՝ տէ պիյիւք պիր օրտուսունուն հարէքէթի իչին իճապ իտէն էհլիեէթլի զապիթանա լիւզումու օլմաեբգ, միւքէմմէլ զախիրէ վէ միհիմմաթը պուլունտուղու թագտիրտէ կէրէք գազմալար վէ սիւրաթլէ աթըլըբ թիւֆէնքլէր, վէ կէրէք թահթը գօհանտասընտա օյան ասքիրին չէճաաթը չախսիեէսի իլէ, տիւնեանընը էն ալէա ասքէրի պիլէ օլսա, մուգավէմէթ իտէպիլիր իտի։

«Զօգ տէֆա, էն զայիֆ միլլէթլէր տախի, թէարրիւզէ չբգըմաեարագ, էմրի թէտաֆիտէ, եանի հիսարլարը արգասընտա ճէնք իտէրէք, քէնտիլերինտէն բէք չօգ գուվվէթլի օլան տէվլէթլերէ պիլէ գարշը տուրմուշլար տըր։ Էկէր Ֆրանսանըն թէքէպպիւրիւ ասքէրիսի, 1870 սէնէսինտէ պու եօլտա պիր մէսլէք իթթիխազընա միւսաատտէ իթտէ իտի, մուհարէպէ հատտէն զիեատտէ ուզանընը, վէ պէլքի տէ պաշգա պիր սուրէթտէ խիթամ պուլուր իտի։ Ինթիմալ քի մէսլէքի մէզքիւր իլէ, Ֆրանսա, քէնտինին ֆէվգէլատտէ գուվվէյի ասկէրիեէսինի թիւքէնմէզտէն ագտէմ, ագալի երկիրմի գատար Բլեվնալար մուհաֆազա իտէպիլիր իտի։

«Հալպուքի Ռուսիա տէվլէթի, մուհարէպէ պաշլար պաշլամազ, բէք զիեատտէ մասրաֆլը, թէէլիքէլի վէ միշքիլ մուամէլաթ իճրասընա, վէ էվվէլ պէ էվվէլ մէյտանը հարպա 200—300,000 նէֆէր ասկէր նագլինէ, վէ ասկէրին լեվազիմաթը միւթէլիֆէսինի, վէ մէմուրիյնի սրհիէնին թէտարիքինէ, վէ պունլարտան պաշգա, ճէսիմ պիր օրտուեու հարէքէթ իթտիրմէք իւզրէ, միւսթայիտ վէ էհլիեէթլի ժէնէրալլար պուլմագլըգա մէճպուր պուլունմուշ իտի։

«Ռուսիա օրտուսունուն, մուհարէպէնին իպթիտասընտա պիր տէրէճէ սարսըլաճաղընը բէչինան պիմէք, գօլայ պիր մատտէ իտի, լաքին պիր գաչ մուհարէպէ իտիտիքտէն սօնրա, օրտույի մէզքիւրուն գուսուլլարընը իսլահ օլունաճաղընը, վէ չու իսլահաթքն, սէնէլէր իլէ տէվամ իտէն սուլհ միւնասէպէթիյլէ հուսուլի միւմքին օլամաեաճաղընը հիւքմ իթմէքլիք մէվատտը միշքիլէտէն տէյիլ իտի։ Նասընլքի էօյլէ տախի օլմուշ տուր։ Մուխաթարա, մէսուլիեէթ, վէ ֆիիլիեաթ էօյլէ բէք չարուգ վէ զաեէթ էմին պիր սուրէթտէ ասքէրի գօմանտանլար եէթիշտիրմիշ տիր քի, մէքթէպտէ թահսիլ օլունան նազարիեաթ վէ մալիւմաթ եէթիշտիրմէզլէր։ Իշթէ Սգօպէլէֆ վէ Կուրգօկիպի գօմանտանլարընը մէյտանա կէլմէսի, պու գապիլտէն տիր։ Զախիրէ վէ միհիմմաթը իճրա օլունան ուսուլ վէ խբտէթ, վէ քէզալիք տիշմէնին ահվալինի անլամագ իւզրէ թութուլան թէտապիր, միւքէմմէլ սուրէթտէ էյֆա գրլընմագտա տըր։ Վէ չու միւքէմմէլիեէթ տայիմա իլէրուլէմէքտէ տիր։ Պինաէրին, Ռուսիա տէվլէթի, էտէվաթը ասքէրիեէճէ տէ օլան ֆէվգէլատտէ պիյիւքլիկինեա, կիթտիրճէ հիւանի սուրէթտէ գուլլանմագ իգթիտարընը հայիզ պուլունմագտա տըր։ Աճապա զաթը հազրէթի Բոտիշահինին միշավիրլերի, տիշմէն գուվվէթինին տայիմա թէզայեիւտ իթտիկինի, նազարը իթինաեա ալմամագ իտէպիլիրյէ՞ մի։ Վէ Ռուսլարընը ֆիւթուհաթլարը սերիան եէկտիկերինի միւթէազգբզ վուգուա կէլտիկինի, վէ կիթտիրճէ պիր սուրէթի գաթիեէ քէսպ իյլէտիկինի կէօրմէմէք, աճապ միւմքի՞ն մի տիր։

«Ինթիմալ տըր քի, Բլէվնա տախի Գարս գալէասը միսիլլու տիշմէնին եէտի զապթընա կէչէր, վէ Ռուսլար Իսթանպոլա տաղրու իլերուլերլէր իսէ, քէնտիլերինէ եանի Օսմանլըլարա տա պիր միւթթէֆիգ զուհուր իտէր տէյի զանն իտէնլեր պուլունսուն, լաքին, Օսմանլըլար իչին, պունտանտա մուզիրը պիր խաեայի թասավվուր օլամազ։ Մուհարէպէ Ռումէլի ճիհէթինէ նագլ օլունսա պիլէ, Ռուսիա տէվլէթի, բայիթախթա թէհտիտ իթմէքսիզին, գալիպ կէլէգիլիր։ Պիր վագթ միւթթէֆիգ տէվլէթլեր, Ռուսիանքն թէքմիլ գուվվէթինի Մէվասթաբօլա տօզրու ճէլպ իթտիքլերի կիպի, պու քէրրէ տախի Ռուսիա, տէվլէթի Ալիեէնին թէքմիլ գուվվէթինի էտիրնէեէ տօզրու ճէլպ իտէպիլիր։

«Օսմանլըլար, բայիթախթքն խարիճինտէ մուհարէպէ իթմէքլիկի ըէտտ իթսէլէր պիլէ, նէթիճէյի հարպ ասլա թէպտիլ օլամազ։ Պունտանտա գաթինազար, Ռումէլիտէ ֆաթիհ պիր օրտու պուլունմասը, Եունանիսթան հուտուտունա գատար օլան պիլճիւմէ Խրիսթիեան էհալիլերինին իլանը իսէանքնա պիր ալէամէթ վէ իշարէթ օլմուշ օլաճագ տըր։ Ռումէլինին Պուլղար էհալիսի, Պաթագ միւգաթէլէսինի հէնուզ ունութմամըշլար տըր, վէ կէօրտիւքլերի չու ֆէնալըգլարը ունութմաեա մէյեալ պուլունսալար պիլէ, իպթիտայի մուհարէպէտէն պէրու, ճանիպի Պապը Ալիտէն հագլարընտա իճրա օլունան մուամէլէյի չէտիտէտէն տօլաեբ, թապիեաթը յա էֆքեար վէ նիեաթը զայրի միւսալէմէթքեարանէ իլէ միւթթասըֆ պուլունաճագլար տըր։

«Ռուսիա տէվլէթի, Պալգանլարընը ճէնուպ (եանի Էտիրնէ) թարաֆընա պիր պիյիւք օրտու կէօնտերտիկինտէ, քէնտինին միւթթէֆիգլերի, եալընըզ Պուլղարլար օլմաեբգ, Եունանլարընը տէվլէթի Ալիեէ ալէյհինտէ օլան ատտավլէթի, տահա զիեատտէ շիտտէթլի պիր միւթթէֆիգ օլաճագ տըր։ Եունանիստան, արա սըրա Պուլղարլարընը տօսթլարընը կիւճէնտիրէն բալիթիգա վազիֆէսիզլիկիյլէ միւթթասըֆ տէյիլ տիրլեր։ Եունանլար գուվվէի միւտրիքէ ճիհէթիյլէ, ֆէվգէլատտ իսթիտատ վէ գապիլիեէթէ մալիք ատէմլեր օլուգ, բալիթիգաճա պազը արզուլարը, վէ բէք պիւյիւք հըրսը շանլարը վար տըր։ Պունլարընը էն ատիսի պիլէ, Եունան ճինսինի, մէմալիքի Մահրուսէնին կիւեա վարիսի մէշրուու մագամընտա ատտիտը։ Պինաէն ալէյհ Եունանլար, էտիրնէ գաբուլարընտա ֆաթիհ պիր օրտու կէօրտիւքլերինտէ, տէրհալ էֆքեար վէ թասավվուրաթը հարիճանէեէ միւպթէլա օլաճագ տըրլար։ Վագտա Եունան դրալիեէթինին, մուհարէպէնին խարիճինտէ գալմասը տախի միշքիլ տիր, ֆագաթ, թէպտայի տէվլէթի Ալիեէտէն օլան Ռումէլի իշինտէն պիլէ, ըէֆի լիվայի իսեան իտէճէքլեր պուլունաճաղը, իհթիմալի գալիտէն տիր։

«Էկէր Պապը Ալի, պիզգաթ քէնտի սաեէսինտէ քէսպի սէրվէթ իթմիշ օլան պազը Ռումելիանլարընը, վէ քէնտինին մէմուրլարընտան օլան պազը Ռումելիանլարընը միւտահինճէ սէօզլերինէ ինանըր իսէ, զաեէթլէ մուզիրը պիր խէթա իշլէմիշ օլուր։ Ռումելիանլարընը Ռուսիա տէվլէթի հագգընտա օլան թարաֆտարլըգլարը նէ գատար չիւպհէլի օլսա, վէ Ռուսլարընը Սլավ ճինսլերինէ զիեատտէ հիւանի թէվէճճիհլերի օլտուղու մալիւմէրի պուլունսա, եինէ գրեամ ու հարէքէթլերինտէն չիւրհէ ճայիզ տիր։ Զիւնքի պունլար, տէվլէթի Ալիեէնին վուգուի մաղլուպիեէթինտէ, քէնտիլերինէ իսապէթ իտէն հիսսէտէն իսթիֆատտէ իլլէմէլերինէ, նէ՝ Ռուսլարընը վէ նէ՝ տէ Պուլղարլարընը մանի օլմաեաճաղլարընա էմին տիրլեր։

«Ռուսիա տէվլէթի թարաֆընտան, մէմալիքի Մահրուսէ թէհտիտ իտիլտիկի հալտէ, էվրօբանընը պու խուսուսա նասրլ իսթիրահաթը գալպ իլէ նազար իտէպիլէճէկինի, Օսմանլըլար ասլա անլամասրլար։ Ֆիլվագը, Օսմանլըլար պիր գաթի իւմիտ հալինտէ տիրլեր, վէ տիշարը հիտտէթ վէ հէեէճան օլմուշլար տըր։ Լաքին, պունլարընը չարէսի, եէնէ քէնտի էլլերինտէ պուլունմագտա տըր։ Օսմանլըլար, Ռուսիա տէվլէթի, քէնտի բալիթիգա էպնիյէսինին քէմէր անախթարընը պազմազտան էվվէլ, պիր սուլհ իտէպիլիրլեր։

«Էկէր մուհարէպէ, Պալգանլարընը օլ պիր թարաֆընա նագլ օլունմազ իսէ, չու պենաեա հիչ պիր զարար կէլմէզ, հալ պու քի, պունուն ագսի զուհուրինտէ, պինաեը մէզքիւրուն հէր գանզի տէրէճէ խարապիեէթի ֆարզ օլունսա, ատէմի միւմքինաթտէն մաատուտ օլմազ։ Տիշմէնինէ ինգբեատ իթմէք մէճպուրիյեէթի, էվսաֆը ասքէրիեէսինտէն վէ հիւքմիւ ճարի օյան ճինսիեէթինին թէքէպպիւրինտէն հիչ պիր շէյ զայա իթմիշ օլմասեան պիր գավմ իչին, վագտա բէք աղբը կէօրիունէպիլիր, վէ էվսաֆը սայիրէճէ նօգսանը օլուգ, ֆագաթ, խասմիյլէ ճէնք իթմէքլիքտէ իսթիտատ վէ իգթիտարը պուլունան ատէշլեր հագգընտա, իզհարը հիւանի թէվէճճիհ կիլէմէքլիքտէ թապիի տիր։ Լաքին, քէնտիլերին պազը սուլհ հարաքեաթքնտան, վէ էվրօբանին չերայիթի բոլիթիգբյեէսինտէն նաչի, պու ատէմլերէ եարտըմ իթմէքլիք, պիթիւն պիթիւն միւմքինսիզ օլմուշ տուր։

«Մէմալիքի մահրուսէնին, արթըգ պիր թագբ Ռուզիրը գարբյբէլբգլարընը մէրքէզի օլմագլըգտան ֆէրագաթ կէլէճէկինէ էմին օլմասրգճա, իհտատ ու մուավէնէթէ գալգբշմագլըգ ատէթա տիվանէյիք տիր, վէ իշթէ պունուն իչին տիր քի, անլէրին խարիճինտէն իհտատ պէքլէմէսի, իսեայի պիր նիեէթ վէ արզու սահբլրը։ Օսմանլըլար, պիր հիւանի իտարէ, վէ պիր հիւքիւմէթին նէ եօլլար իլէ մէյտանա կէլէպիլէճէկինի անլաեա Ռուզգլասընտան, քէնտիլերին միւթթասըֆ պուլունուգլարը կիւզել կիւզել նիեէթլերտէ մահվ օլմաշլար տըր։ Պինաէն ալէյհ, զարպ միլլէթլերինէ պէնզէմէքլիկէ չալըշմալար պիլէ, չու թէհրիւպէ վէ թէշէպպիւսլերինէ ինանըլմասեաճագ տըր։

«Օսմանլըլարընը էն զիեատտէ մէտհէ չայեան պուլունան էվսաֆը մախսուսէսի, քէնտիլերի մէտենիյեէթէ գարշը տըր կիպի կէօրթերմէքտէ տիր։ Նասըլ քի չու մուհարէպէտէ ֆաթիհ օլտուգլարընտա, Խրիսթիան միլլէթլերինէ գարշը իպրազ իտէճէքլերի ազամէթ, Էվրօբա իչին պիր թէհլիքէ օլաճագ տըր։ Էկէր ֆիքրինտէ տայիմա սապիթ վէ մուսիրը օյան պէօյլէ պիր գավմ, եէկտիկերիյլէ ասլա իմթիզաճլարը օլմասեան ճինսլերի իտարէ իտէր, վէ տայիմա վուգուա կէլէն խարիճի տէսիսլերէ, վէ թէպտասընը խոշնուտսուզլուզունա գաշը ճէնկ իթմէքլիկէ մէճպուր օլուր իսէ, թապիաթը յա պունուն նէթիճէսի տէ, չու էնատէ կ

քիա կիպի հիւքիւմէթի օլան պիր մէմ-լէքէթ իչին, էսասէն պիր թէպէտիւ-լաթըն հէր հալտե լազըմ օլտուղունու, վէ բօլիթիգաճա պէոյլէ պիր իսլա-հաթա միւհթաճ իտարէնին, տիւէլի միւթէմէտտինէնին թա եանը պաշլա-ըընտա պուլունմասընը, ասլա ու եամաեաճաղընը պիլիրլէր։ Ալմանլար, Ռուսիաեր հէր նէ գատար սէվ մէսէլէր, վէ Պէրլին գոնգրէսսունունտա Մէն Բէթրէսպուրկա էյֆա էյ-լէեէճէք մանէվի պիր պօրճու օլմասա պիլէ, երինէ թիւրքիաեր քէնտի գատէ-րինէ թէրք իթմէքլիկէ մէճպուր օլա-ճաղլար տըր։

«Ինկիլթէրրատա հիւքմ իտէն էֆ-քեար տախի պունտան ֆարգլը տէյիլ տիր։ Ինկիլթէրրատա, Օսմանլըլարընը իս-լահաթ վատլարընտան պահս իտիլտի-կինտէ, տէվլէթի Ալիյէեէ թարաֆտար օլանլարտան մաաամա, քիմսէ պու վատ-լարա ինանմամագտա տըր։ Ինկիլիզլէ-րին էքսէրիսի, չու հիւքի մէթսիղիք վէ գարբշըգլըգ հալինին տէվամընընը, արթըգ միւմքիւն օլամաեաճաղընը անլամագտա տըրլար։ Ինկիլիզլէր, Ռուսիանընը ինսանիեէթբէրվէրլիք բեր-տէսի արգասընտա կիզլէմիշ օլտուղու հըրսը շանընտան տօլաեը հիտտէթլէն-մէքտէ, վէ Օսմանլըլարընը չէճաաթ ընտան տօլաեը թէհայեիւր էյլէմէքտէ իսէլէր տէ, Հինտիսթանընն էմնիեէթի իչին, թիւրքլէրին ֆէնա իտարէսինի իպգա իթմէքլիկէ տէ լիւզում կէօր-մէքտէ տիրլէր։ Էկէր Օսմանլըլար, էվրօ-բանընն էֆքեարընը միւթալաա իթմէք-լիկէ ալըշմըշ օլսա իտիլէր, մուաղզամ տէվլէթլէրին քէնտիլէրինի, պիլ իթթի-ֆագ թէրք էյլէմէլէրինտէ, պիր հագգ վէ սէպէպ կէօրէրէք, թէքէպպիւրլէ-րինի թահրիք իտիպ, քէնտիլէրինի խարապիեէթ վէ թէլէֆ եօլունա սէվգ էյլէեէն վէ պիր ճիւզի գըբմտան իպա-րէթ օլան Ինկիլիզլէրին, իխթար վէ նասիհաթլարընը ըետտ իտէր իտիլէր։

Պալէատէքի մէզքիւր իքի Ինկիլիզ զաղէթալարը պէնտլէրինտէն, պիզտէն պաղըլարընը, վէ պէլքիտէ չօգլարընը, չիմտիյէ գատար, Ինկիլթէրրա տէվ-լէթ վէ միլլէթինտէն, իմտատ վէ մու-ավէնէթ իւմիտ իտիպ ինանմալարընտա, նէ՝ գատար ալտանմըշ օլտուգլարընը։ Չիմտի բէք բանա սուրէթտէ անլաեա-ճագլարընտա շիւբհէ եօգ տուր։ տի-մէք տիր քի, կիզ քիմսէտէն ֆայիտէ եօգտուր։ արթըգ պունտան սօնրա տիւնեաեը բէք էյի անլամըշ օլարագ, ֆայիտէյի տախի անճագ քէնտիմիզտէ արամալը, վէ պիր քէրրէ սուլհ մէյտա-նէ կէլտիքտէ իսէ, էզ ճան ու տիլ ան-ճագ իսլահաթա չալըշմալըեը։

—Պու կիւն Պայպուրթտան, նոյեմ. 25 թարիխլի ալաշըմըզ պիր մէքթուպ-տան, մէզքիւր թարիխէ գատար օրա-յարտա տիւշմէն պուլունմաքըզ, վէ օլ պապատէ կէզէն պիր թագըմ հավատի-ոաթըն արաճիֆտէն իպարէթ պու-լունտուղու անլաշըլտըգտան պաշգա։ Գարս գոմանտանը Հիւսէյին Համի բաշա հազրէթլէրինին տախի օրատա օյուպ վէ քէյֆիղ օլմալարը ճիհէթլէ, էմրի թէտավիլէրինէ պագըլմագտէ պուլունտուղու կիպի։ Նամըգ բաշա դատէ Իպրահիմ բաշա իլէ իւշնէֆէր գիմագամ, տէօրթ պին պաշը, վէ իքի գօշ աղասընը տախի օրատա պուլուն-տուգլարը, վէ Էրզրումա կիթմէք նի-յէթինտէ օլտուգլարը անլաշըմըշ տըր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Նասըլքի պիլտիրմիշ իտիք, տիւն-քի կիւն բախրիգխանէտէ Համադու-մար ժողով թէճէմմիւ իտէրէք, աս-կէրլիք մէսէլէսի իւզէրինէ, խայլիճէ միւզաքէրաթտա պուլունմուշ իսէ տէ, մէսէլէնին էսասը հագգընտա էֆքեար միւպայէնէթ։ հասըլ օլտուղունտան, էվվէլա մէզքիւր միւպայէնէթին հալլ ու թէսվիյէսի նիյէթիյլէ, եէտի ադ-տան միւրէթթէպ պիր գօմիսիօնա հա-վալէ գըլընմըշ տըր քի, անլէր պու կիւն իշլերինի պիթիրտիքտէն սօնրա, լազըմ կէլէն մէճլիսճէ գարար վէ ճէ-վապ վիրիլճէք տիր։

——

ՕՐԱՑՈՑՑ ՊԱՐԶ ԵՒ ԸՆԴԱՐՁԱԿ 1878

Թուականին Քրիստոսի

—

Յօրինեալ յԵրեմիա քահանայէ Խոսդիւղի։

Պարունակութիւն ընդարձակին

Օրացոյց պարզ։

Ազգ. հոգևոր գլուխ, և ընդհանուր ժո-ղով,

Ազգ. վարչութիւն կրօնական և քաղա-քական ժողով,

Ազգ. զանազան ժողովք, խորհուրդ, և հոգաբարձութիւն. ոկիզբն Օսմանեան տէ-րութեան,

Օսմանեան կայսր և կայսերազունք,

Բարձրաստիճան նախարարք տէրութեան.

Հայազգի պաշտօնատարք Ի Բ. Դուռն։

Թիւ մարդկան ընդ ամենայն երեսս երկրի

Թիւ ազգիս Հայոց,

Արժէք դրամոց զանազան ազգաց,

Մշտնջենաւոր աղիւսակ գիւտի աւուր ամսամտի,

Համեմատութիւն Եւրոպիոյ և Տաճկաս-տանի ժամուց և բոպէից։

Կ, ծախսուի բոլոր գրավաճառաց քով, պարզը 60 փարայ, ընդարձակը 3 ղշ։

ԻԼԱՆԱԹ

Օն պիրինճի տայիրէ իանէյի չէհրիէյի հարպիեէ գօմիսիօնունտան վիրուտ իտէն։

	Սարկը Ատէտ	Գըյէ Տիրէմ
Կալաթա Արապ ճամիի շէրիֆլինտէ հաֆըզ Ալի էֆ. մարիֆէթի իլէ մա-հէ-լէյի մէզքիւրէ էհա-լիի համիեէթմէնտանը թարաֆընտան,	21	
Ֆիրուզաղա մահէլլէսին-տէ խատէմէյի Շահա-նէ գօլ տղալարընտան ֆիւթուվէթլու հաճի Շէվզի էֆ. թարաֆընտան	350	
Օն պիրինճէ տայիրէ իա-նէյի չէհրիէյի հարպիյէ գօմիսիօնու ըէյիսի իզ-զէթլու հաճի Շէրիֆ է-ֆէնտի թարաֆընտան,	1	100
Տայիրէյի մէզքիւրէ ա-զասընտան ըիֆաթլու Արիֆ պէյ,	2	
Իլիաս չէլէպի մահէլլէ-սինտէ Գըրբմ մէհաճի-ընտէն Հիւսէին էֆ. թարաֆընտան,	1	
Կալաթատա Հաճի Ամա մահէլլէսինտէ գաշբքը Գատրի աղա թարֆընտ.	1	
Բիւրթէլաշ Հիւսէին էֆ. մահէլլէսի էհալիի հա-միյէթմէնտանը թարֆընտան.	4	
Թէֆտէրտար մահէլլէ-սինտէ Ֆոսթիմէ խանըմ թարաֆընտան 22 ատէտ պասկը.	150	

——

Դալաթա սէրայ համամը պիր միւտ-թէթտէն պէրու թամիր օլունմագտա օլտուղու հալտե, պու տէֆա էմրի թամիրաթ խիթամէ ըէսիտե օլարագ, պիմէնիի թաալա քեանունի էվվէլի ռումինին պէշինճի բազար իրթէսի կիւնիւ ումումի իշին քիւշատ օլունա-ճաղը, վէ համամը մէզքիւրուն սու-եու թաթլը, վէ շամաշըը վէ թագըմ-լարը զաեէթ թէմիզ օլմասը, թէշ-ըիֆէ բազպէթ պուեուրաճագ զէվա-թըն մէճմուն վէ խօշնուտ օլաճագլարը իլան օլունուր։

—:—

Ֆօչթին մէմլէհասընտան Եանեա ռուսումաթ նէզարէթինէ թապի Բէ-ռուզէ իսկէլէսինէ իւշ եիւզ պին, վէ Սիլհուրա իսկէլէսինէ քէզալիք իւշ եիւզ պին գըյյէ քի, շու իքի մա-հէլլէ ճէման նագլի մուգարրէր օլան ալթը եիւզ պին գըյյէ թուզուն, իւճրէթի նագլիյէսի պէշլիք ագճէ, վէ եախօտ թէտիյյէ օլունաճաղը զէ-մանտէքի բիեաչա մուճիպինճէ ֆար-գը զամմ իտիլիպ, գայիմէ օլարագ իթա օլունմագ իւզրէ, սալը հալը չէհրի քեանունի էվվէլինին սէքիզին-ճի բէնճէնպիհ կիւնիւնտէն օն տօ-գուզունճու բազար իրթէսի կիւնիւնէ գատար, օն իքի կիւն միւտտէթ, մէճ-լիսի ըիւսումաթտէ միւնագասէ օլու-նաճաղընտան, վէ եէվմի մէզքիւրտէ սաաթ օնտա գարարը գաթիսի վիրի-լէճէկինտէն, իշ պու միւնագասաեա կիրիշմէկէ թալիպ օլանլար, էվվէլ ե-միրտէ էմնալի միսիլլու, թէէմինաթ ագճէսի օլարագ, ռուսումաթ վէզնէ-սինէ 150 ատէտ օսմանլը լիրասը, վէ եախօտ պէտէլլէրի օլ մըգտար թու-թապիլճէք իսթիգրազ սէնէտաթը պըրագմալարը, վէ եախօտ իսթէնիլ-տիկի զէման 150 ատէտ Օսմանլը լի-բասը էմանէթինին, էմրինէ, պիլա թէրէտտիւտ թէսլիմ իթմէք չարթըյ-լա, Պանգը Օսմանիի Շահանէտէն պիր գըթա իլմ ու խապէր կէթիրմէլէրի, վէ եախօտ գավի վէ միւթէպէր քէ-ֆիլ իրսայէ իթմէլէրի, վէ չէրայիթի նագլիյէյի միւթէդամին օլան մու-գավէլէնամէ սուրէթինի, մէճլիսի մէզքիւրտէն պիլ ախզ միւթալաա իյ-լէմէլէրի լազըմ կէլէճէկի ճիհէթլէ, մէզքիւր թուզլարը նագլինէ բաղիպ օլաճագլարը, միւտտէթի մէրգումէ-տէ, պէհէր կիւն, սաաթ ալթըտան օնա գատար, հինի միւնագասատէ, մէճլիսի մէզքիւրտէ հազըր օլմալարը իգթիզա իտէճէկի իլան օլունուր։

—:—

ՏՕՔԹՕՐ ՃԷԼԱԼԵԱՆ

Տօքթօրը միւմարիյյէ, պէլ սօուգլուղու թէսմիյէ օլունան խասթալըգ իչին, ու-զուն միւտտէթ պիր չօգ մէրիզլէր իւզէ-րինտէ կէօրտիկիւ թէճրիւպէլէր իւզէրի-նէ, եէնի պիր թէրթիպ իճատ իթմիշ, վէ մէզքիւր թէրթիպին թէէսսիրի ագիմինի կէօրմիշ օլտուղունտան, էհալիյէ իխթա-րա միւսարաաթ իյլէմիշ տիր։

Մէզքիւր թէրթիպին իսթիմալի թարիֆի չիչէլէրտէ վէ գաթուլարտա պուլունտուղ-հալտե, Իսթանպօլտա Պաղչէ գաբու-սունտա Համիտիյէ թիւրպէսի սըրասընտա վագը օլուպ, վէ իքի գաբուլու թապիր օ-լունան 32 նիմէրօ, եանի Մ. Վիչէն Սինապեանընն էճզախանէսինտէ պուլուն-մագտա տըր։

Տօքթօրը միւմարիյյէ պաշլըճա պու նէ-վի իլէթլէրտէ, եանի ֆրէնկի, պէլ սօուգ-լուղու, վէ ալաթը թէնասիւլիյյէ տայիր խասթալըգլարտա քէսպի մէհարէթ իթմիշ օլուպ, վէ մէզքիւր էճզ խունէտէ հէր կիւն սաաթ պէշտէն օնա գատար խասթէկեանը գապուլ իթմէքտէ օլտուղու կիպի, բազար կիւնէրի տախի, Պէյ օղլուտա թարլա պա-ղը ճատտէսինտէ քեպին 117 նիմէրօ իլէ միւրագգամ քէնտի խանէսինտէ գապուլ իթմէքտէ տիր։

ՃԷՏԻՏ ՐՈՒԶՆԱՍԷ

Տիվարտա ասըլարագ, սէնէ, այ վէ կիւն կէօսթէրմէքտէ օլուպ, կիւն տէ պիր եաբրաղը չըգարըլմագտա օլան վէ պիր գաչ լիսանտան իպարէթ պու-լունան Օրացոյց, պու սէնէ տախի, Զարդարեան էֆէնտի թապխանէսինտէ Թիւրքճէ, Էրմէնիճէ, Ռումճա, Ֆը-րանսըզճա, Պուլղարճա օլտուղու հալ-տէ, թէրթիպ վէ կիւզէլճէ թապ օ-լունմուշ օլտուղունտան, կէրէք քի-թապճըլարտա, վէ կէրէք մէզքիւր թապխանէտէ սաթըլմագտա օլտուղու կիպի, կիտիպ թապխանէսինտէն ա-լանլարա տախի, պիրէր իդրամիյէ վի-րիլճէք տիր։

—:—

Գոնթի գարնտաշլար վէ Շահինին, Գալաթատա պէյօղլը ճատտէտէ 132 նիւ-մէրօլու տուխան ֆապրիգասը, պու տէ-ֆա քիւշատ օլունուպ, ֆապրիգայի մէզ-քիւր սահիպլէրի իսէ խայլի սէնէլէրտէն պէրու, թիւթիւն թիճարէթիյլէ մէշղուլ պուլունտուգլարընտան, նէնիճէ թիւ-թիւնլէրինին գօգուլու ճինսինտէն, վէ մէ-մլէքի մահրուսէյի չահանէտէ հասըլ օլան թիւթիւնլէրին ալէասընտան պուլունտու-ղու կիպի, հէր նէվի սիկարա տախի իմալ վէ ֆիրուխթ իտիլմէքտէ տիր։

Մէզքիւր գումբանեանընն մայեէթինտէ մէհարէթլի ատամիար պուլունարագ, միւշ-թէրիլէրին մէմնուն օլմալարընա հէր ճի-հէթլէ չալըշճագլար, վէ թաշրա իշին ի-տիլէն սիբարըշ տախի, պէրվէճհի մաթլուպ Հրա իտիլճէք տիր։

Գումբանեանընն տէբօշիթօսու չու աթի-տէքի մահէլլէր տիր։

Զէօմլէքճիլէրտէ Ն. 10 տա Մանեաս, վէ Ագսէրայտա Ն. 225 տէ Խուրշիտ էֆէն-տի, վէ Ալաճա Համամատա Ն. 40 տա Բան-տէլի, վէ Սուլթան-Համամընտա Ն. 53 տէ Եորկի Անասթասիտիս, վէ Թիւթիւն կիւմ-րիւկիւնտէ Եաղըճլար սօգաղընտա Ն. 17 տէ Բօլիմէրի, վէ Արնավուտ քէօյիւնտէ Ալքսանտըր Եորկիատի տիւքքեանլարընտը։

24

—

ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ ՑԱՆԶՆԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՄԻՋՆՈՐԴՈՒԹԵԱՆ

Ամեն տեսակ ապրանաց առուծախի և դրամական ու փոնտոյի վերաբերեալ միջ-նորդութեան գործեր յանձն կառնէ։

Հող, տուն, խանութ ևն. ծախել, ծա-խու առնել, վարձել կամ վարձու տալու միջնորդութիւն կընէ։

Երևելի սեղանաւորներ, վաճառական-ներ և արուեստաւորներ, պատուաւոր բժիշկներ, փաստաբաններ և դասատու-ներ կը յանձնարարէ։

Գաւառներէն ևս յիշեալ գործառնու-թեանց վերաբերեալ ամեն տեսակ յանձ-նարարութիւն կընդունի, և Պոլսոյ հետ առևտրական յարաբերութիւն հաստատել ուզող գաւառական վաճառականներու հետ յարաբերութեան մտնելով ուզված ապրանքը կառնէ ու կը ղրկէ, ինչպէս նաև գաւառներէն ղրկված ապրանքները կը ծախէ կանխաւ որոշվելիք պայմաններով։

Նաև որ և է պաշտօն, զոր օրինակ, դը-բագրութիւն, համարակալութիւն, դա-սատուութիւն, հաւաքչութիւն, սպասա-ւորութիւն ևն փնտռողները կամ այլ տե-սակ պատօն վարողներու պէտք ունեցող-ները թէ մայրաքաղաքէս և թէ գաւառ-ներէն կրնան դիմել սոյն դրասենեակը։

Այս ամենը՝ գոհացուցիչ պայմաններով։

Դրասենեակս ղրկվելիք նամակները պէտք է ունենան հետևեալ հասցէն.

«Ց. Պ. և Տ. Լուսիկեան ընկերութիւն Կ. Պոլիս Մահմուտ բաշա, Մէհմէտ բաշա խան թիւ 14»։

ՊԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ

ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՔԱՆՈՍԵԱՆ

Գալաթատա Բէյնէյմիլի-բազարընտա Ն. 41 Իքսի խանընտա